
El mirall

Avaluació / autoavaluació / coavaluació

PID_00254381

Montserrat Moliner

Temps mínim de dedicació recomanat: 1 hora

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-Compartir igual (BY-SA) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu modificar l'obra, reproduir-la, distribuir-la o comunicar-la públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), i sempre que l'obra derivada quedi subjecta a la mateixa llicència que el material original. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Introducció.....	5
1. Què avaluem en un projecte artístic.....	7
1.1. Quins procediments utilitzem per a l'avaluació	8
1.2. Quins avantatges comporta una bona avaluació	8
2. Altres tipus d'avaluació.....	10
2.1. Autoavaluació	10
2.2. Coavaluació	10
3. Materials, tècniques i instruments d'avaluació.....	11
4. Què és vol avaluar en l'assignatura <i>Projecte I</i>.....	12
4.1. Procés d'assoliment d'objectius	12
4.2. Resultats del procés	12
4.3. Procediment	13
5. Declaració d'intencions / <i>artist statement</i>.....	15
6. Mapa conceptual.....	17

Introducció

L'avaluació és un instrument per a la millora dels projectes que normalment se situa al final d'un procés a manera de tancament. Ara bé, és preferible situar l'avaluació no només com una fase més del procés, sinó que l'hem d'ubicar de manera transversal al llarg de tot el procés. És a dir, cal fer un seguiment del projecte des de l'inici, i d'aquesta manera es podrà anar modificant. Si tota la tasca avaluadora la deixem per al final, l'aprenentatge que puguem obtenir-ne només ens servirà per a projectes posteriors, però és interessant poder utilitzar l'avaluació també per millorar el projecte que s'avalua.

Per tant, dins de la dinàmica de creació de projectes hi ha d'haver una avaluació constant, que ens serà d'utilitat per fer un seguiment en temps real del projecte. Aquesta avaluació constant l'hem de combinar amb l'avaluació que posa el «focus» en un moment determinant o clau, que ens és d'utilitat per poder veure amb profunditat com estem desenvolupant el projecte. Amb aquest «focus» o «foto fixa» podem veure si hem de reorientar metodologies, modificar objectius o criteris, etc. Per tant, és aconsellable utilitzar els dos mètodes indistintament.

Així doncs, l'avaluació transversal és l'opció que millor es pot adaptar a les nostres necessitats, ja que és el mètode més intuïtiu i ens facilita poder comparar d'una manera relativa els diferents punts als quals ens enfrontem quan treballem una pràctica tan subjectiva com és la pràctica artística.

1. Què avaluem en un projecte artístic

Quins són els indicadors que hem d'utilitzar per avaluar un projecte? D'entrada, val a dir que no hi ha una llista comuna i tancada d'indicadors vàlids per a l'avaluació de la pràctica artística. Una premissa que podem tenir en compte és que si cada artista té un projecte amb uns objectius propis, ha de tenir uns indicadors d'avaluació propis. En l'àmbit d'aprenentatge en què aquí ens situem, són vitals les avaluacions reflexives que provenen dels companys i dels professors, que ens poden assenyalar indicadors que nosaltres no hem plantejat.

Primer, doncs, caldrà definir l'objectiu de l'avaluació del projecte:

- Què volem avaluar?
- Quin és el traçat que té l'avaluació?
- Qui utilitzarà la informació que recollim? Nosaltres? Els docents? Els companys?
- Quina informació necessitem saber per elaborar l'avaluació?

Els indicadors són instruments que ens ajuden a mesurar i conèixer la situació detallada del projecte; quins són els resultats obtinguts d'acord amb els esperats i com s'està fent l'aplicació de les fases de producció. Hem de tenir en compte el fet que l'avaluació en el nostre àmbit no es pot fer de manera precisa, no tot és mesurable amb precisió matemàtica, i, per tant, l'avaluació no emmirallarà tota la realitat del projecte. L'avaluació és propera a la valoració, al seguiment i a la realització d'una memòria en què s'expliquen els passos que hem fet per portar a terme el projecte.

També hi ha l'avaluació basada en l'opinió d'una persona que considerem que és experta en la matèria que estem desenvolupant i a qui demanem que ens «valori» o que faci un seguiment de la tasca que fem. Però aquí ja entra el caràcter, perquè hi ha artistes que volen i cerquen una retroalimentació constant i d'altres que fins al final no obren el procés a altres artistes o persones que considerin apropiades per opinar sobre el seu treball.

Així que, més que indicadors quantitius, hauríem de parlar d'indicadors qualitius, és a dir, els que neixen majoritàriament de l'observació i de l'opinió a través d'enquestes o entrevistes a persones expertes externes. Sovint la dificultat de l'avaluació no és tant fixar-se en quins indicadors podem utilitzar com a trobar la manera de sospesar-los.

1.1. Quins procediments utilitzem per a l'avaluació

Quins mètodes utilitzarem per recollir les dades necessàries? Quines fonts d'informació farem servir? Poden ser registres de documents de treball intern que ens donen dades concretes i informacions que són d'utilitat per l'avaluació. També podem utilitzar enquestes en les quals ens fem preguntes amb relació a punts clau del projecte. Aquestes qüestions les podem contestar nosaltres mateixos i també persones expertes externes al projecte. En altres casos podem fer servir entrevistes personals, un mètode qualitatiu que va més enllà de l'enquesta i que ens obre la porta a conèixer detalls més concrets d'informació sobre el projecte. Hem de posar especial atenció en el fet que utilitzarem mètodes i procediments indistintament en funció del projecte que ens plantegem.

Sigui quin sigui el procediment utilitzat, s'emmarcarà dins dels objectius de la vostra proposta. En termes generals podríem dir que en un projecte artístic tindrem en compte els punts següents:

- Observar, valorar i interpretar de manera crítica els elements o components visuals que conformen el projecte.
- Reconèixer les possibilitats de l'experimentació amb diferents tècniques i valorar les possibilitats expressives de les que hem aplicat en aquest treball de creació pròpia.
- Analitzar i comentar d'una manera raonada i argumentada per saber identificar els diferents llenguatges utilitzats.
- Analitzar les fases del procés de projecte i les seves derives. Observar sobre què hem treballat i estudiar les variacions que hi ha hagut des de l'inici, és a dir, en quins aspectes tant teòrics com pràctics ha canviat.
- Si s'especifiquen en el projecte uns objectius molt concrets, caldrà que parlem en termes d'objectius assolits d'una manera quantificada.
- Corroborar si el context en què s'emmarca el projecte està estructurat i ben relacionat, és a dir, si està justificat, argumentat i documentat.
- Observar i descriure si els antecedents o referents, siguin propis o aliens, en els quals ens hem inspirat o basat estan ben emmarcats dins del marc teòric del projecte.

1.2. Quins avantatges comporta una bona avaluació

Els avantatges d'una bona avaluació són:

- Ajuda a reorientar el projecte per aconseguir els objectius que ens hem marcat.
- Millora i genera noves propostes per a nous projectes o per a l'ampliació del projecte que duem a terme.
- Comparar amb projectes d'altres companys, tenint en compte la diferència de contextos, ens serà d'utilitat per apreciar i valorar el treball realitzat, i donar visibilitat als resultats obtinguts.

I així emmarquem l'avaluació com a procés d'aprenentatge.

2. Altres tipus d'avaluació

2.1. Autoavaluació

L'autoavaluació és un mètode que permet que els alumnes reflexionin i prenguin consciència sobre els aprenentatges fets, i siguin conscients dels factors que hi intervenen. Reflexioneu des del vostre punt de partida pel que fa als continguts proposats, us ajudarà a conèixer les febleses i les fortaleeses dels vostres assoliments cognitius.

No es pot negar la importància d'una autoavaluació, malgrat que sigui totalment subjectiva.

Les premisses i normes fonamentals de l'autoavaluació són:

- Fer-la amb absoluta honestedat.
- Controlar l'ego, ja que de vegades pot provocar que fem una valoració excessiva de nosaltres mateixos i, per tant, que aquesta valoració no sigui adequada.

2.2. Coavaluació

La coavaluació proposa als estudiants que participin col·laborant amb els docents o tutors en la regulació i visibilitat del procés d'aprenentatge. L'alumne participa en la definició dels objectius d'aprenentatge, és a dir, determina objectius que tenen en compte les seves pròpies necessitats i preferències, i d'aquesta manera pot consensuar amb el professor o tutor alguns dels criteris d'avaluació.

La coavaluació també pot correspondre a una avaluació entre iguals, que és aquella que consisteix a valorar la feina d'altres companys i que normalment s'aplica quan participem en activitats d'avaluació conjunta de tipus col·laboratiu. També es pot fer, però, amb projectes de caràcter individual.

D'aquesta manera aprenem a observar de manera crítica les nostres idees i les dels altres companys, i ens fem més conscients dels prejudicis de valor implícits que tenim. Aquest procediment ens obre la ment a una gran varietat de punts de vista, ens dona més pautes a l'hora d'emetre judicis de valor i ens ajuda a entendre la complexitat d'expressar, no tan sols les nostres opinions d'acord amb el nostre treball, sinó també envers el treball dels companys. És una tècnica que comporta una retroalimentació constant i positiva.

3. Materials, tècniques i instruments d'avaluació

Com ja hem dit, avaluar comporta una sèrie de processos en els quals s'elaboren un seguit de materials, tècniques i instruments d'avaluació. Entre d'altres utilitzarem els següents:

1) Dossier de processos

És una tècnica d'avaluació que facilita la recopilació de materials elaborats pels alumnes on demostren les habilitats i els assoliments aconseguits. Aquests s'ordenen de manera cronològica i inclouen una reflexió o una anàlisi sobre el procés de treball. Com a registre individual, es pot descriure l'experiència de transitar per les diferents etapes d'aprenentatge de l'assignatura i, d'aquesta manera, ens serà d'utilitat per fomentar l'autoavaluació i l'autoreflexió.

2) Posar en relació entre iguals

Consisteix a posar en relació el nostre treball amb el d'altres companys, una pràctica que ens permet l'anàlisi i poder debatre qüestions que tenen a veure amb els diferents punts de vista o punts de partida a l'hora d'enfocar els projectes desenvolupats.

3) Rúbriques

Són guies (normalment en format de taula) que descriuen les característiques específiques d'un projecte amb la finalitat d'aclarir el que s'espera del treball, de valorar-ne l'execució i de facilitar la retroalimentació. Poden ser rúbriques de caràcter holístic, és a dir, de mirada global en la valoració del projecte, o poden ser de caràcter més analític, és a dir, el que s'utilitza per avaluar amb més detall diferents parts o fases del projecte.

4. Què és vol avaluar en l'assignatura *Projecte I*

4.1. Procés d'assoliment d'objectius

Llavor

L'aplicació d'alguns dels processos de gestació d'idees i la realització d'alguna pràctica dels exercicis que es recomanen en la documentació del capítol de la llavor.

Símbol

La recerca entorn de les idees que han sorgit del treball previ de la llavor, posant en context els objectius del projecte i les referències artístiques, culturals i socials.

Encanteri

La materialització de l'execució de l'obra dins del projecte que hem construït.

Camí

La valoració de la importància de documentar, registrar, traçar i planificar camins.

Mirall

L'avaluació amb relació als altres. Emmirallar-se.

4.2. Resultats del procés

Llavor

La creació d'una breu proposta de partida per al projecte final. Aquesta «llavor» té un format de presentació lliure.

Símbol

La presentació d'una memòria reflexiva sobre referents històrics o contemporanis, més o menys reconeguts, intentant contextualitzar-los i relacionar-los amb el projecte. La presentació tindrà en compte el taller d'escriptura.

Encanteri

La presentació d'una obra de format lliure a partir d'un mètode i unes referències culturals, proposant una formalització capaç de treballar amb el llenguatge propi de l'art. Presentant l'obra i exposant-la en un espai, i documentant aquest espai per compartir-lo amb els companys.

Camí

L'elaboració d'una fitxa que contingui altres mètodes d'altres artistes per compartir-la a l'aula amb els companys i d'aquesta manera conèixer diversos mètodes i documentar-ne un. Poden ser casos d'estudi sobre mètodes en la creació o de recerca en les arts.

Mirall

La reflexió sobre els resultats i el procés d'aprenentatge i de creació. Una proposta de nota final.

4.3. Procediment

Llavor

Expressant un tema d'interès que sigui especialment rellevant per a cada autor. Cercant inspiració, tot i que es motivarà a utilitzar el que s'ha après al taller de dibuix.

Símbol

Cercant i localitzant artistes que han treballat el mateix tema. Cercant fonts d'informació diverses que treballin en la mateixa idea conceptual.

Encanteri

Experimentant amb materials, fent propostes, avaluant i repetint el procés en forma d'assaig i error fins a trobar un resultat òptim, tot seguint el que heu après als tallers anteriors.

Camí

Mitjançant la lectura, l'ordenació i la relació de les dades i l'escriptura. Consultant fonts, recopilant articles periodístics, testimoniatges, fotografies, textos, vídeos, o fent entrevistes personals a altres artistes.

Mirall

Recopilant les avaluacions pròpies al llarg de les activitats anteriors, revisant el dossier de processos i comparant la feina feta amb la dels altres estudiants. Utilitzant rúbriques d'avaluació o enquestes.

5. Declaració d'intencions / *artist statement*

L'avaluació és la fase del cicle d'un projecte en el qual reflexionem sobre les activitats realitzades i els resultats que se n'han obtingut. D'aquesta manera veiem més clarament el que pensem. Hem après dels errors i dels encerts, podem mesurar amb més exactitud què fem i per què ho fem.

Hem transitat pels cinc mòduls de l'assignatura de projectes. Ens hem endinsat en la gran xarxa, hem caminat pels cinc nodes interconnectats i hem donat visibilitat als elements bàsics que conformen un projecte. Hem situat els elements tot disposant-los per ser tocats des de punts de vista diferents i per ser llegits en l'ordre que considereu.

Comenceu a esbrinar quin és el mitjà i quin és el sentit en el qual desenvolupau el vostre treball artístic. Heu debatut i us heu preguntat què us interessa o quin és el motiu per fer art; quins temes us agraden i us provoquen; quins processos i tècniques heu utilitzat; heu hagut d'explicar què veieu en el vostre treball i comunicar-ho a l'altre, sigui un company, un professor o un espectador; heu estat conscients dels primers brots, de quines són les vostres metes i aspiracions, i de qui o què us inspira.

Arribats a aquest punt, i havent passat per totes les fases bàsiques de desenvolupament d'un projecte (llavor, símbol, encanteri, camí i mirall), teniu una primera visió global i podeu encarar la tasca de fer la vostra, potser, primera declaració d'intencions, és a dir, l'*artist statement*.

Dins la publicació «Herramientas de profesionalización para artistas», Joan Morey explica que un *artist statement* és:

«[...] un texto breve que, de forma sintética, expresa cuál es el medio en el que se desarrolla un trabajo artístico, de qué trata y, además, esboza los fines o intenciones de la obra. Tratándose de un texto compuesto con la intención de explicar, acompañar, ampliar y/o contextualizar el cuerpo de trabajo del autor, la declaración de intenciones no solo describe la obra, sino que aporta datos o hechos adicionales que la hacen comprensible; o incluso reflejan la actitud del creador ante ésta.»

Joan Morey (2014).

Escriure la declaració d'intencions pot ser un procés complicat, però és alhora un exercici valuós. Com amb l'autoavaluació, heu de situar-vos en el terreny de l'honestedat. En la declaració d'intencions bàsicament heu d'explicar per què feu el que feu, com és el vostre procés de presa de decisions.

Heu de tenir en compte les vostres influències no només en el món de l'art i pensar com han deixat la seva empremta en el vostre treball. Això no vol dir que us compareu amb altres artistes. És més senzill situar-se en el present, és a dir, escriure sobre el vostre treball actual. Explicar de manera breu, clara, directa i concisa què esteu explorant o experimentant.

Per acabar, és important guardar totes les notes, pensaments i esborranys que hàgiu fet. La declaració d'intencions va canviant i creixent a mesura que el treball artístic avança. Aquestes notes serviran per revisar i donaran les pautes dels canvis que es van succeint.

6. Mapa conceptual

